

ಕುಸುರೇಳಿನ ಆಭರಣಗಳು

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೀದರ್ ಹಾಗೂ ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನವವಧುವಿಗೆ ಮೊದಲ ವರ್ಷದ ರಥಸಪ್ತಮಿಯಂದು ಕುಸುರೇಳಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಧರಿಸುವ ಆಭರಣಗಳಾದ ಮಂಗಳ ಸೂತ್ರ, ಬಳೆ, ಉಂಗುರ, ಕಿವಿಯೋಲೆ, ಸರ, ಡಾಬು ಮತ್ತು ಬಾಜುಬಂಧ್ (ರಟ್ಟಿಗೆ ಧರಿಸುವ ಆಭರಣ) ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕುಸುರೇಳಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿ ತೊಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಮಗುವಿಗೆ ಮೊದಲ ವರ್ಷದ ರಥಸಪ್ತಮಿಯಂದು ಕುಸುರೇಳಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಕಿರೀಟ, ಸರ ಹಾಗೂ ಬಾಜುಬಂಧ್ ತೊಡಿಸಿ ಹಣ್ಣೆರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಸುರೇಳಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಅಂತಹ ಕೆಲವು ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇವುಗಳನ್ನು ಗೃಹಿಣಿಯರು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ

—ಮುದರಲೀಧರ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಬೀದರ್

ಹೀಗೊಂದು ಸ್ವರಕ್ಷಕ ಕೀಟ

ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಉಂಚಳ್ಳಿ ಜಲಪಾತಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕೀಟ ಕಂಡಿತು. ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಣಿ ಇದನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದಾಗ ಉಂಡೆಯ ರೀತಿ ಮುದುರಿಕೊಂಡು ಸ್ವರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಈ ಕೀಟದ ಜೀವನ ಕ್ರಮ ಬೆರಗು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೀಟ ಉದ್ದವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಇದರತ್ತ ಸುಳಿದರೆ, ಇದು ದುಂಡನೆ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಹುಲಿ ಪಟ್ಟಿಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ದೇಹದ ಮೇಲ್ಭಾಗವಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು 'ಹುಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಬಸವ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

—ಅರುಣ್ ಕಿಲ್ಲೂರು

ತುಮಕೂರು ಹಿರಿಮೆ 'ನಾಮದ ಚಿಲುಮೆ'

ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಳ ತುಮಕೂರಿನ ದೇವರಾಯದುರ್ಗದ 'ನಾಮದ ಚಿಲುಮೆ'. ಶ್ರೀರಾಮ, ಸೀತೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ತಮ್ಮ ವನವಾಸದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರಂತೆ. ಆಗ ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ನಾಮ (ಕುಂಕುಮ) ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಇಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಿಗದಿದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿರುವ ಬಂಡೆಗೆ ಬಾಣ ಹೂಡಿದಾಗ ನೀರು ಚಿಲುಮೆಯಂತೆ ಚಿಮ್ಮಿತು. ಆ ನೀರಿನಿಂದ ರಾಮ ತಿಲಕ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ 'ನಾಮದ ಚಿಲುಮೆ' ಎಂಬ ಐತಿಹ್ಯ ಬಂತು ಎಂಬುದು ಸ್ಥಳೀಯರ ಮಾತು. ಇಂದಿಗೂ ಬಂಡೆಯೊಳಗಿನಿಂದ ನೀರು ವರ್ಷಪೂರ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೀರು ಬತ್ತಿದ ಇತಿಹಾಸವೇ ಇಲ್ಲ. ನೀರು ತಿಳಿಯಾಗಿ ಶುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರವಾಸಿಗರಂತೂ ಈ ನೀರನ್ನು ಪವಿತ್ರ ತೀರ್ಥದಂತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.

—ಶಶಿರೇಖಾ ನಾಗೇಂದ್ರ, ತುಮಕೂರು

